

SPOROČILO ZA JAVNOST

V Galeriji sodobne umetnosti Celje nova razstava Sprememba v omrežju

V Galeriji sodobne umetnosti, ki je del celjskega Centra sodobnih umetnosti, bo od petka, 28. junija 2024, na ogled razstava Sprememba v omrežju. Na njej se bo s šestimi instalacijami predstavilo šest umetnikov in umetnic. Slednji se s svojimi deli osredotočajo na resnost antropogenih vplivov na okolje ter nujnost odmika od prepričanja, da je človek najpomembnejše bitje na Zemlji s pravico izkoriščanja naravnih virov in živih bitij za lastne koristi. Razstava bo na ogled do 15. septembra 2024.

Na skupinski razstavi Sprememba v omrežju v Galeriji sodobne umetnosti Celje, ki kot del Centra sodobnih umetnosti deluje pod okriljem Zavoda Celeia Celje, se bodo predstavili: Miha Godec, Tamara Lašič Jurković, Peter Koštrun, Edina Muftić, Špela Petrič in Staš Vrenko. Razstava Sprememba v omrežju se osredotoča na resnost antropogenih vplivov na okolje in nujnost odmika od antropocentrizma – na spremembe, ki jih je s svojimi tveganji povzročil in jih povzroča človek, ter potrebo po radikalni spremembi v odnosu do nečloveškega drugega. Številnim prizadevanjem po izpostavljanju brez dvoma najpomembnejšega vprašanja sodobnosti se pridružuje skozi izbor umetniških del, ki k tematiki pristopajo skozi različne načine, za vsa pa je značilno, da povezanost, prepletenost in soodvisnost človeka in celotne biosfere ter nujnost prehoda v perspektivo, ki vključuje spremembe v etiki, politiki in načinu življenja, naslavlja predvsem skozi afektivna okolja – skozi vnašanje specifične atmosfere, čutne vtise, doživljanje in izkušnjo. Kot pojasnjuje kustosinja Irena Čerčnik razstava združuje šest instalacij, ki uporabljajo oblikovanje tovrstnih senzibilnih, intenzivnih in sporočilno neposrednih okolij, ki zmorejo zaobjeti in se dotakniti gledalčevega telesa in občutenja, kot orodje zgoščenega nagovarjanja, ki ima kot tako potencial, da lahko prispeva k poglobljanju zavedanja o kritičnem stanju sveta, v katerem smo se znašli. Večina razstavljenih del je nastala v zadnjih treh letih.

Odprtje razstave bo v Galeriji sodobne umetnosti v Celju v petek, 28. junija 2024, ob 19. uri. Na ogled bo do 15. septembra 2024.

Več o instalacijah na razstavi Sprememba v omrežju

V instalaciji *Vegetariat: delo nič* (2019) **Špela Petrič** rastline postavi v vlogo človekovih zaveznic in vira informacij, ki se znajdejo v medmrežju. Umetnica z “delom” rastlin, ki je preko vrtnih strojev gledalcu v galerijskem prostoru tudi vidno, poseže v svet družbenega nadzora: preko vmesnika rastline poveže s pametnimi urami, ki beležijo njihovo celično aktivnost in podatke pošiljajo različnim aplikacijam. Rastline tako postanejo subjekti, ki tako kot ljudje v digitalnem svetu puščajo sledi – in z nezmožnostjo algoritmov, da bi prepoznali, kdo je pravi vir informacij, človeku enakovredna entiteta.

Kot sled oziroma odtis se v telo gledalca vtisnejo posnetki velikoformatnih fotografij v seriji *Bridkost* (2023) **Petra Koštruna**, približani prizori ujetih in mrtvih insektov, izostreni na živo rumeni podlagi. Z razdalje skorajda abstraktne podobe, v katere se z bližino vpisujeta izrazito nelagodje in trpkost prizora, delujejo kot zgovorna prisposoba tega, kaj prinaša bližina človeka.

Miha Godec, ki v svojem umetniškem ustvarjanju tematizira predvsem posledice človekovih vplivov na vodne ekosisteme, v dela vključuje proces čiščenja vode, kondenzacijo ter

sonifikacijske lastnosti vode. V instalaciji *D.still* (2022) ima v umetnikovi intenci z umetniškim delom izpostaviti pomen čiste vode ter senzibilizirati gledalčevo občutenje narave in odgovornost do nje ključno vlogo predvsem meditativna, s subtilnimi zvoki vode poudarjena atmosfera.

Edina Muftić se z instalacijo *Botanica: Metagenomic Mapping* (2024) in videoigro, ki je v njenem osrčju, nanaša na podnebne spremembe in nevarno spreminjanje arktičnega ekosistema. Okolje v videoigri se generira na podlagi podatkov iz Nasine obsežne študije okoljskih sprememb ABoVE, v kateri znanstveniki opozarjajo na hitro spreminjanje arktično borealnega okolja. Z združevanjem slikovitih podob spremenjenega rastlinstva in znanstvenih raziskav umetnica izpostavlja povezanost celotnega planeta, ko imajo človekova tveganja na enem delu sveta globalne posledice, resnost podnebne krize in nujnost širše ozaveščenosti pa poudarja skozi potopitveno izkušnjo, ko postane gledalec raziskovalec in sprožilec sprememb v interaktivnem okolju videoigre.

Okolje, v katerem sta bistvena gledalčeva telesna vpetost in izkušnja, je značilno tudi za zvočno instalacijo *Shekana meditacija* (2021) **Tamare Lašič Jurković**. Delo je vodena meditacija, ki namesto osredotočenosti na "skrb zase" izpostavi človeškemu očesu nevidno mikrobno življenje in skrita razmerja (med drugim slišimo, da človeško telo sestavlja 44 odstotkov človeških celic, medtem ko je 56 odstotkov nečloveških, in da je človeških le 0,01 odstotka vseh celic na Zemlji) ter namesto antropocentričnega pogleda povezanost z drugimi naravnimi sistemi in biotskimi organizmi ter odvisnost od njih.

Spremembe v svetu lahko razumemo predvsem preko podatkov. Še posebej globalno segrevanje in njegove razsežnosti lahko vsaj približno dojamemo le preko števil in grafičnih prikazov. Na ta kontekst in vedno bolj ekstremno vremensko dogajanje spomni instalacija *ločene vrednosti* (2022) **Staša Vrenka**, sestavljena iz projekcije elektronskega žarka in fosforescentnih objektov, ki lebdiijo v zatemnjenem prostoru ter v ritmu sprejemajo in oddajajo svetlobo. Objekti, ki temeljijo na digitalnih podatkovnih zbirkah družbenih in naravnih fenomenov, med drugim vremenskih, so podatkovni modeli v fizični obliki, ki jih lahko beremo tudi kot materializirano zaznavanje okolja in sprememb v njem preko podatkov, in so svojstvena vizualizacija resničnosti, ki deluje hkrati domače in tuje.

Dodatne informacije:

Irena Čerčnik

E: irena.cercnik@celje.si

T +386 3 426 51 56; M: +386 51 681 993